

นัยสำคัญของนโยบายกรให้ความช่วยเหลือทางวิชาการของไทยแก่

สาธารณรัฐประชาชนจีน 2518-2530

นางสาว กิตติกร คนศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-406-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013754

013754

THE IMPLICATIONS OF THE POLICY OF THAILAND IN GIVING
TECHNICAL ASSISTANCE TO THE PEOPLE'S REPUBLIC
OF CHINA 1975 - 1987

Miss Kittikorn Konsilapa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of International Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-406-1

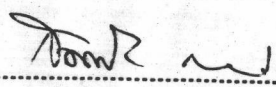

กิตติกร คนคิลป : หนังสือนโยบายของการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการของไทยแก่
 สาธารณรัฐประชาชนจีน 2518-2530 (THE IMPLICATIONS OF THE POLICY OF
 THAILAND IN GIVING TECHNICAL ASSISTANCE TO THE PEOPLE'S REPUBLIC
 OF CHINA 1975-1987) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.เชียน ธีระวิทย์

นโยบายของไทยในการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สาธารณรัฐประชาชนจีนเกิดขึ้นภายใต้
 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย-จีน ปี 2521 ความตกลงดังกล่าวนี้มีขึ้น
 เมื่อสถานการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นมีการดีขึ้น หลังจากที่
 เคยมีท่าทีที่ไม่เป็นมิตรต่อกันมาก่อนเป็นเวลานาน นับแต่นั้นเป็นต้นมา ประเทศไทยก็ได้ดำเนินการให้ความ
 ช่วยเหลือจีนตามพันธกรณีที่มีกับจีนค่อนข้างดี ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์อยู่บ้าง
 อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าความสามารถของประเทศไทยในการให้ความช่วยเหลือแก่จีนนั้นมีข้อจำกัด
 อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากระดับของการพัฒนาทางวิชาการของไทย นอกจากนั้นน้ำใจของความร่วมมือกัน
 ตามอุดมคติของประเทศกำลังพัฒนาด้วยตัวเอง (ความสัมพันธ์ใต้-ใต้) ก็ไม่ปรากฏชัดนัก เนื่องจากปรากฏ
 ว่าผลประโยชน์แห่งชาติได้แสดงบทบาทสำคัญในการพิจารณาตัดสินใจอนุมัติโครงการว่าด้วยความร่วมมือ
 ตลอดทั้งการปฏิบัติงานภายใต้โครงการย่อยหลาย / โครงการ

ดังนั้นไทยก็เหมือนกับประเทศผู้ให้ทั้งหลาย ที่ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เพื่อมุ่งกระชับความ
 สัมพันธ์อันดีกับประเทศจีนเพื่อปกป้องผลประโยชน์ทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ (ทั้งในระยะยาวและระยะ
 สั้น) รวมทั้งอาศัยการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการนี้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ
 รอบทิศทางของตน

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อผู้บันทึก
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 15-8

KITTIKORN KONSILAPA : THE IMPLICATIONS OF THE POLICY OF THAILAND
IN GIVING TECHNICAL ASSISTANCE TO THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA
1975-1987. THESIS ADVISOR : PROF. KHIEN THEERAVIT, Ph.D. 160 PP.

Thailand's policy in giving technical assistance to the People's Republic of China has been undertaken in accordance with the Sino-Thai Scientific and Technical Cooperation Agreement 1978. This agreement was concluded when Sino-Thai relations were greatly improved from the previously antagonistic to the increasingly friendly one. Since then, Thailand has been carrying out its commitments fairly well, in spite of its difference in ideology with China. However, this study finds that Thailand's ability to give technical assistance to China has been limited by its level of technical development. In addition, the spirit of South-South cooperation is not always evident. In its place, national interests have played a significant role in the process of making decisions on the approval and implementation of various projects. Like most other aid donor countries, Thailand tends to give technical assistance in order to strengthen its friendship with China, to protect its political and economic interests (both long-term and short-term), and to use it as a tool to pursue its omnidirection foreign policy.

ภาควิชา International Relations
สาขาวิชา International Relations
ปีการศึกษา 1987

ลายมือชื่อนิสิต *K. Konsilapa*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Khien Theeravit*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร. เขียน
ธีระวิทย์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ทั้งยังได้สละเวลาอันมีค่ารวมทั้งให้กำลังใจแก่
ผู้เขียนตลอดมา จนกระทั่งวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จออกมาเป็นรูปเล่มได้ด้วยความกรุณาของท่าน

อีกทั้งผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วินิตา ศุกรเสพย์
รองศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา
รัตนมงคลมาศ ที่ได้ให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา
นอกจากที่กล่าวมาแล้วนี้ในการจัดพิมพ์พิสูจน์อักษร และความช่วยเหลือต่าง ๆ นั้น ผู้เขียน
ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรัชชัย สันคตปิระภา คุณสุธางค์ และคุณอภิรจิตร์ คนศิลป์
คุณวรารณ จุลปานนท์ คุณอิศร ปกมนตรี คุณฤทัย จันทรสัมบัติ คุณสาธิตา นองสุวรรณ
เจ้าหน้าที่ของสถาบันเอเชียศึกษา และอีกหลายท่านซึ่งไม่สามารถกล่าวนามได้หมด ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ผู้เขียนระลึกเสมอถึงพระคุณบิดามารดาที่ให้โอกาสในการศึกษาแก่ผู้เขียน
จนมาถึงในขั้นนี้

กิตติกร คนศิลป์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญของเรื่องที่จะศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	7
สมมติฐานในการศึกษา.....	7
วิธีการศึกษา.....	8
ขอบเขตของการศึกษา.....	9
2. แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา.....	10
ความเป็นมา ความหมาย และขอบเขตของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา.....	11
ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนาและความสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนา.....	25
ความเป็นไปได้ของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา.....	27
3. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนและการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	30
ความสัมพันธ์ไทย-จีนยุคสงครามเย็น.....	31

ความสัมพันธ์ไทย-จีน ยุคหลังสงครามเวียดนาม และการปรับความสัมพันธ์ระหว่างกัน.....	38
การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	43
4. ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการของไทยที่ให้แก่อจีน.....	49
ความช่วยเหลือของไทย.....	49
หลักเกณฑ์และกระบวนการในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ แก่อจีน.....	55
โครงการย่อยต่าง ๆ ที่ไทยให้ความช่วยเหลือแก่อจีน.....	62
การดำเนินงานตามแผนและปัญหาในการดำเนินงาน.....	69
สรุปนัยสำคัญของความช่วยเหลือที่ไทยให้แก่อจีน.....	73
5. บทสรุปและวิเคราะห์แนวโน้มในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ของไทยต่อประเทศกำลังพัฒนา.....	76
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก ก.....	91
ภาคผนวก ข.....	94
ภาคผนวก ค.....	101
ภาคผนวก ง.....	104
ภาคผนวก จ.....	107
ภาคผนวก ฉ.....	112
ภาคผนวก ช.....	124
ภาคผนวก ซ.....	133
ประวัติผู้เขียน.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนรายปี ค.ศ. 1950 ถึง 1986.....	36
2. งบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐบาลไทยภายใต้โครงการความร่วมมือ ทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย-จีน ปี 1975-1988.....	52
3. ตารางแสดงจำนวนผู้รับทุนชาวจีนมาศึกษาฝึกอบรม คุงาน ใน ประเทศไทย 1979-1987 ภายใต้โครงการความช่วยเหลือของไทย..	53
4. จำนวนโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการต่าง ๆ ที่ไทยให้แก่จีน ตามที่ได้รับอนุมัติแยกตามสาขาความรู้.....	63
5. แสดงโครงการย่อยที่ดำเนินงานแล้วแยกตามปีงบประมาณ.....	71

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1. แผนภูมิการพิจารณาและปฏิบัติโครงการ

59